

fordulást is lehetővé teszi. Szebenyi Szilárd rajzaiban átmenet sejthető a rejtett dolgokból a struktúrák felé, és ebből tiszta gondolat vagy elv születhet meg.

ACS József

Z E N E

OPERAHÉT ÚJVIDÉKEN

November 16-án volt 30 éve, hogy az újvidéki Szerb Nemzeti Színház a háború után felújított operaegyüttese megtartotta első előadását. A jubileum alkalmából a társulat öt dalműből álló sorozatot tűzött műsorára, mely egyrészt emlékeztetett a nehéz kezdetre és e három évtized törekvéseire, másrészt viszont rámutatott operaművészetünk mai, nem éppen irigylésre méltó helyzetére, de megmutatta, hogy új tehetségeink is vannak.

Az említett napon az újvidéki együttes Giuseppe Verdi Traviata című operáját adta elő, ugyanazt a dalművet, amellyel a háború utáni első évadot megnyitotta. Az 1947/48-as idény még két bemutatója került ismételtelen közönség elé, Verdi Rigolettója és Jakov Gotovac horvát szerző Túlvilági Ero című operája. Mindhárom az együttes repertoárdarabjaiból került ki, és csak annyiból hozott újdonságot operaszínpadunkra, hogy a Rigoletto címszerepét hosszú évek után ismét Dušan Bugarin, az újvidéki társulat egykori tagja, jelenleg a sarajevói együttes magánénekese alakította, a herceg szerepét pedig Predrag Protić, a

fővárosi operaház művésze énekelte.

A zenés színház jelenébe az ünnepi előadások másik két darabja juttatta a közönséget. A szegedi operaegyüttes vendégjátékkárolt van szó (amely felhívta a figyelmet a Szerb Nemzeti Színháznak a szomszédos országok hasonló intézményeivel való gyümölcsöző együttműködésére is) és Giacomo Puccini Bohéméletéről, a belgrádi operaház ifjú szólistagárdájának előadásában.

A szegedi vendég művészek Gaetano Donizetti Szerelmi bájtital című dalművét mutatták be. Eddig Beethoven Fideliója, Verdi Falstaffja, Mozart Figaro házassága alapján ismertük meg a rendkívül jó képességű szegedi együttest. Most nem csalódtunk bennük: hivatásuk tudatában, művészetük ismeretében, felelősségük érzetében valósították meg produkciójukat. Pál Tamás szakszerű és mélyreható munkát végzett, amikor a színpadra állítás zenei összetevőjéről gondoskodott, és magán az előadáson az alkalomhoz illő ihletettséggel irányította az együttest. Dékány Endre női kórusa őszinte, nyíltszíni taptost érdemelt hangzásával, csiszoltságával, hangulatteremtő erejével. Berdál Valéria és Réti Csaba szerelmes

párként adottságaik keretében egyetlen felfelé ívelésben, kultúrálisan és muzikálisan építették fel szerepüket. Gregor József volt ismét az, aki bősz hangjának zamatával, remek szövegkiejtésével, természetességével, megnyerő egyéniségével, gátlástalan énekével a legnagyobb sikert aratta.

A Szegedi Szimfonikus Zenekar ápolta játéka, Horváth Zoltán életszerűsége törekvő rendezése, Sándor Lajos díszlet-, valamint Vághelyi Ilona jelmeztervező meglepő színekben tartott, játékos színpadképe jól kiegészítette az értőn kiegyensúlyozott előadást.

A Bohémélet életre keltésének értékét néhány ifjú énekes ígéretteljes fellépte adta meg. Radmila Smiljanić aki ugyan már szerzett nevet magának, tisztán csengő, gazdagon áramló hanggal, a hősnővel való nagyfokú azonosulás-

sal énekelte Mimi szerepét. Slobodan Stanković Marcelként ugyancsak nemes hangnnyal tudott hozzájárulni a hosszú ívű Puccinidallamok szépséges megszólaltatásához. A belgrádi szólistagárda legfiatalabb tagja Zoran Gligorić volt a muzsikusz szerepében. Zengő baritonjával, játékkedvével a kezdői hibákat is feledtetni tudta. Ő operaművészetünk nagy reménysége.

Az újvidéki Szerb Nemzeti Színház operaegyüttesének jubileumára rendezett operahét nem volt egészében reprezentatív. Azonban, ha nem is tudott abszolút értékeket felmutatni, megvolt a maga tanulsága. Már csak azért is, mert felvázolta zenés színpadunk mai állapotát. Tessék elgondolkodni rajta!

HADIK József

T Á J É K O Z Ó D Á S

A PÁRIZSI BIENNÁLÉ ARCULATA AZ ÉVEK TÜKRÉBEN

A párizsi Fialatok Biennáléját 1959-ben hozták létre azzal a szándékkal, hogy — a művelődés és a piac követelményeinek egyaránt eleget téve — valamiképp felfrissítsék a művészet egykori fővárosának vérkeringését, és biztosítsák az alkotói bázis folyamatos feltöltődését. A II. világháborút követő években ugyanis Párizs az európai művészet decentralizációjának és az amerikai művészet rohamos terjeszkedésének következtében elveszítette vezető szerepét a művészeti életben; Velence, Sao Paulo és Kassel mögött Párizs homályba került. A biennálénak jutott tehát az a feladat, hogy visszahódítsa a valamikori tekintélyt, és hogy bekapcsolja a francia fővárost a nemzetközi művészeti folyamatokba. A biennálé megalakításának tervét a galériák nagy része is támogatta, mert ezzel biztosítva látszott a művészeti termékek zavartalan körforgása